

ikke været istand til at nævne saadanne Maader, og man har nepos maattet erkjende, at Umuligheden deraf var begrundet i, at man vilde forene de tvende Forordninger: den fra gammel Tid overleverede Forordning med Hensyn til den flarsifte Undervisning og den fra den nyere Tid med umodstaeligt Nødvendighed fremkommende Forordning til Gavn for de naturvidenskabelige Fag. Naar man ikke vil reducere hele Undervisningen til en altfor tarvelig Løshed i de forskjellige Fag, hvorefter der er Spørgsmaal, saa maa man derfor, hvis man ikke vil fremkalde Overlæsselse, gaa den Vej, som nu her betegnes med Navnet: Tvedeling. Det er i det Mindste den Overbevisning, som jeg har faaet ved dels at betragte disse Forhold temmelig nær ved og dels at følge de forskjellige Hørelser, der i saa Henseende ere komne frem ogsaa i Litteraturen i en Række af Aar. Og det er det, der har bevirket, at jeg er kommen frem med det foreliggende Forslag trods de forskjellige Vanstikigheder, der have været ved at faa en efter de almindelige Former fuldstændig Forhandling om og Forberedelse af de Spørgsmaal, der deri ligge for, tilbeiebragt, ligesom jeg ogsaa tror, at det bør kunne medføre, at Thingets ærede Medlemmer vise sig tilbøielige til at gaa ind paa en Afgjørelse af Sagen nu, uagtet selve Situationen, som antydet ikke i alle Maader er den heldigste. Det er jo virkelig heller ikke et nyt Spørgsmaal, der her er kommet frem, men det er et Spørgsmaal, der allerede har bevæget sig meget længe, og som vistnok en Tidlang har beskæftiget Tankegangen hos en stor Del af Thingets Medlemmer. — Det ærede 7de kongevalgte Medlem (Ussing) holdt et længere Foredrag, hvori det forekom mig, at han behandlede det fra mig nu foreliggende Forslag og tilbøielig ogsaa det oprindelige Lovforslag noget ubilligt, ligesom det ogsaa forekom mig, at han paa flere Punkter temmelig misforstod Lovforslaget eller ialfald ikke udtalte, hvad der laa dert, og at han søgte paa en altfor fremtrædende Maade saa at sige at udvise Alt, hvad der kunde opnaas gennem den Forandring, der tilsigtes ved Lovforslaget, for at komme til det Resultat, at der i Virkeligheden ikke opnaaedes Noget ved Omdannelsen.

Seg tror nu, at det tilbøielig vil kunne oplyses og berigtiges, naar vi komme noget nærmere ind paa Betragtningen af de enkelte Punkter, der ligge for i de af andre Medlemmer stillede Underændringsforslag. Men hvad jeg her gaafte særlig maa fremhæve som Hovedsagen ligeoverfor det ærede Medlem og det Forslag, som han har opstillet, det er den fuldkomne Misforstaaelse af Tanken i Regeringens Forslag, hvortil man gjør sig skyldig, naar man opfatter Sagen saaledes, som om Lovforslagets Tanke ikke bliver fuldstændig gennemført, fordi endel Skoler kun vilde komme til at virke i den ene Retning. Hvis den ærede Forslagsstiller virkelig har opfattet Sagen saaledes, som om det Princip, hvorpaa Regeringens Forslag er bygget, skulde være det, at begge Retninger skulde være tilstede i de forskjellige Skoler, da maa jeg bemærke, at dette ingenlunde er Principet, men at Principet, det egentlige Afgjørende, derimod er dette, at der skal finde en Deling af Undervisningen Sted. At denne Deling paa visse Steder forbindes dermed, at begge Retninger komme til at fremtræde ved den samme Skole, er Noget, som staar i Forbindelse med de lokale Forhold, og har virkelig ikke Noget med Principet at gjøre. Disse Forhold kunne være rent tilfældige; Skolerne kunne være den ene Dag og tage af den anden, men det er deraf, af Skolernes Omraade og af Omfanget af deres Disciple, at det maa afhænge, om begge Retninger kunne fastholdes i den samme Skole; dette har, som sagt, ikke Noget med Principet at gjøre. Det var ogsaa en meget uheldig Sammenligning, som det ærede Medlem anstillede med en tidligere Tids Forhold hos os med Hensyn til Skolevæsenet. Seg skal ikke tale nærmere om de Antydninger, der kom fra det ærede Medlem, denne Gang ligesom ved forrige Behandling, om Forholdene udenfor vort Land. Seg forstod meget vel, hvortil han sigtede, naar han udtalte, at man kun skulde gjøre en Prøve, for at man, naar det viste sig, at den ikke tilfredsstillende, let kunde gjøre Sagen om igjen, som man har gjort andetsteds. Men jeg skal bemærke, at man, ved nærmere at se paa, hvorledes Prøven f. Ex. blev foretaget i Frankrig, vistnok vil